

Novellairó pályázatra beérkezett pályamunka

103. pályázat

2017.

Keleti

- öt történet egy madzagon -

ELSŐ RÉSZ,

*melyben megismerjük hősünket, és arra is fény derül,
hogymicsoda gyötrelmet okoz a realizmus*

A fiú zihálva állt a ház tornácán, könnyeit nyelte a kavargó nyári forróságban. Apja vele szemben tornyosult, festékfoltos inge feltúrva, az ütéstől izzó tenyerét dörzsölgette. Mintha csak zavarban lenne maga is, ujjával körözött az apró zöld és fekete pöttyök körül, közben fiához beszélt, de a fülükben doboló szívveréstől mindketten csak foszlányokat hallottak a korholásból. Karcsi várta, hogy végre elbocsássák. Apja elcsendesedett, és kezével végigsimított fia hullámzó hajtincsein. A fiú tudta, hogy mehet, ütemes lépésekkel rohant a ház mögé, és levette magát a rózsabokor alatti fűkaszalra. Öccse csendben somfordált közelebb. – Hazug! – üvöltötte Karcsi, és felé csapott. Guszti elinalt, többet nem is próbálkozott.

– Hazudik – mormolta magának, könnyek nélkül csuklott, arcára fűszálak tapadtak. – Az egészet csak kitalálta az átkozott!

...apja pofon vágja a tornácra, festék kenődik el a füle alatt... Guszti rohan a ház felé, ruhája csuromvíz, ő utána, próbálja megállítani, de az egyre csak a nevére harsogja... Az a csobbanás, miután öccsét ellöki magától, a pillanat végtelenre nyúlik. Azt kívánja, bárcsak visszacsinálhatná...

Guszti a töltés szélén ül, ölében rajzlap, mellette a neve napjára kapott színes kréták. Bőszen színe, miközben néha felpillant. Épp a nádat pöttyözi, amikor meglátja, hogy bátyja bandukol felé. Megáll fölötte, belepillant a rajzba, elismerően bólogat.

– Ügyes – mondja. – Még varangy meg gyík is van, látom. És mik azok a színes repülő izék? Csak nem kivirágzott a sás?

– Nem, azok csak... csak tündérek – mondja Guszti álmodozva.

– Tündérek? Olyan repkedő csodalények, amikről a mesekönyvekben lehet olvasni? – kérdezi Karcsi. – Ha efféle badarságokat is odakanyarintasz a tájképre, akkor édesapánk legközelebb már nem fog magával vinni a tanítványai közé a nádor udvarába!

– De hát ha egyszer ott voltak! – csattan fel Guszti, közben már fordítja el a rajztábláját, hogy bátyja ne vizsgálhassa meg jobban alkotását.

– Dehogyan voltak – mondja Karcsi idegesen. – Tündérek nem léteznek!

– Igenis vannak, láttam őket a saját szememmel! – válaszol Guszti, eltökéltségében az orrát magasba emeli, mint egy kis gróf.

– Na, akkor erre felelj, okostóni: hogy néz ki egy ilyen tündér? Hány centiméteres? Hány kis szárnyacsakája van? Férfiak is vannak vagy csak lányok? És különben is, hány tündérke röpködött itt az okos fejed körül, te?

Guszti elgondolkodik. – Hát, azt nem tudom. Öt vagy hat.

– Na most akkor öt vagy hat? Nem mindegy! – Karcsi a rajztábla után kap, de Guszti gyorsabb nála, így a keze csak bénán lendül a levegőbe. – Azt mondd, hogy néztek ki!

– Repültek... fényes volt a testük...

– Pontosabban! – Karcsi feje már vörös a dühtől.

– Nem tudom pontosabban, nagyon gyorsan repültek! De olyan szépek voltak, hogy az ember szíve teljesen belefacsarodott a gyönyörűségbe, mintha csak egy vers sorai közül pattantak volna elélem!

Karcsi ráveti magát öccsére, a színes kréták szétrepülnek a fűben. A fiú kicsusszan a felé kapó karmok közül, és futásnak ered az árokparton. Ahogy Karcsi üldözőbe veszi, egyre csak ezt kiáltja maga mögé: – Igenis léteznek tündérek! És gyönyörűek!

Lökés, csobbanás, pofon, hüppögés és csend.

MÁSODIK RÉSZ,

*melyben hősiünk egy labanc rajtaütés után tollat ragad,
majd a lidércek számbavétele okoz neki fejfájást*

A fiatalember keresztülvágott a feldúlt táboron. A sátrak egy része összedőlt, másokból sebesültek jajveszékelése hallatszott. Karcsi a szétdobált derékaljak között kutakodva kereste holmiját, zsákja szerencsére érintetlen maradt. Előszedte írószerszámaikat, sok mindent feljegyzett az elmúlt hetekben. Napról napra igyekezett minél több információt kilesni a parancsnoki sátorban, ahol tollnokként szolgált. Munka közben saját jegyzeteket készített a környéken járőröző kuruc egységek mozgásáról és az osztrák rajtaütésekről. Azon törte a fejét, hogyan lehetne a matézis eszközeivel megmondani, mikor merre ólálkodik az ellenség, egy lépéssel a császári hadak elé menni, ha erőben nem, akkor gondolatban! Amikor egyik bajtársa meglátta jegyzeteit, csak csóválta a fejét: „Jobb lesz, ha nem lobogtatod azokat a rajzaidat nyilvánosan, még lehet, hogy kémnek hisznek, aztán semmivel sem leszel jobb, mint ezek a labanc kutyák!”

Most mégis tintába mártotta tollhegyét, és sietősen körmölni kezdett:

Csak a Mennyegek Mindenható Urába vetett hitem vezeti tollamat. Magam sem tudhattam, hogy megélem-e a pirkadatot, és valaha hírt adhatok a történeletről. Kötelességemnek érzem, hogy mihamarabb rögzítsem a tényeket, hogy a jövőben sikerüljön a ráció erejével magyarázatot lelteni mindenre.

Az erdőben sündörgő nyomorult németek felfedezték a tisztáson felállított táborunkat. A vezérek sátrukban ülve beszélgettek a labancokról, jól hallottam minden szavukat, miközben a hadiokmányokat másoltam a kapitány megbízására. – Milyen galád gazemberek ezek, segítség helyett elfoglalni jöttek hazánkat! Micsoda fajzat! – Effélékről folyt a szó. A lovak nyugtalankodtak. – Érzik a labancszagot – mondta tréfásan egyikük. Az Ördögöt festette a falra; egy perc sem telt bele, ellenség jelent meg délről, keletről és északról egyaránt, tudtuk, hogy kelepcébe kerültünk.

A kardomat keresve futásnak eredtem. Fegyvercsörgés mindenfelé, rögvést be akartam állni a védők közé, amikor egy lovas kiszúrt magának, és üldözőbe vett. Az erdő sűrűjében botladozva rohantam, fel-felvillant mögöttem a lovas fáklyája. A fény egyre hátrább és hátrább maradt, az üldözőm bizonyára megunta a vadászatot, és megfordította lovát a tábor felé, hogy könnyebb zsákmány után nézzen.

Fogalmam sem volt, merre kergetett az a martalóc. Az ösvény mentén a páfrányok apró ezüst gyöngyöket verejtékeztek, a harmatban megmostam az arcomat, hogy idegeim megnyugodjanak. Szívem dobogása is egészen lecsendesedett, így amit ezek után láttam, az nem lehet afféle orvostani effektus, melyre a fizikusok repülőst és rumot írnak fel deliráló pácienseiknek. Teljesen józanul, tiszta fejjel haladtam a halvány erdei csapáson, amikor megláttam a lidérceket.

Bár sosem kedveltem az efféle csalfa asszonyhistóriákat, nagynéném meséiből emlékeztem a magyarok mondavilágában megjelenő tüzes démonra, mely fénylő asszony alakjában járja az erdőket és a lápi vidékeket. Már akkor rémes fejfájást kaptam az efféle hiedelmektől, de most, hogy magam szemével láttam a jelenséget, jobbnak tartom, ha felvilágosult beszámolókat adok róla.

A leírásomnak alapot nyújtó találkozás során három lidércasszonyt volt módomban megfigyelni. Az első rögvést a páfrányos végében állt, vörös derengés vonta körül. Meglehetősen magas termetű volt, úgy két és fél rőfre becsülöm, felsőtestén könnyű rézszínű páncél. Felém nézett, és lassú mozdulatokkal hívogatott. Közelebb mentem, így már látszottak arcának erős vonásai, szemében azonban üresség vert tanyát. Kezét nyújtotta felém: bőre hideg volt, úgy húsz fokra mérném, de legfeljebb huszonkettőre, ezt bizvást állíthatom. Lassan lelépett az ösvényről, és a sűrű erdő felé kezdett húzni, a bokrokból fegyver- és pénzcsörgés hallatszott. Kirántottam a kezem a Vörös lidérc szorításából, megannyi kis izzó pernyévé foszlott szerte, és a hangok is egy pillanat alatt elnémultak. Felnéztem a fák között átragyogó Esthajnalra, úgy éjjél lehetett, jegyveztem meg.

Ahogy haladtam tovább, magamban ismételtetem a Vörös lidérc mércéit, nehogy bármely tudós részlet kiszökjön elmémből, és a képzelgésnek adja át helyét. Tíz perc se telt bele, és egy patak jelent meg csörgedezve, mellette pedig újabb nőalak: a Zöld lidérc. Az ő testét csak egy leheletvékony köpeny fedte. Ugyan feladatomban érzem a tények megragadását, ebben mégiscsak illendőbb, ha maguk homályában hagyom a részleteket, mert még ha csak egy erdei démonról is van szó, akkor is nehezemre esik asszonyi létéről megfélemlenem. Szépsége kétségtelenül letaglózó volt, száz férfiből legalább kilencvenet gond nélkül elszeretne óvó családjától. Szellőként emelkedett fel a patak köveiről, tekintete szintúgy üres, érintése ellenben forró, negyvenegy fokra becsülném. Lassan megkerült, hátulról átölelt, hirtelen eltűnt testéből a vácogás, ő egyre csak húzott egy békés, nyugodt, bársony világ felé. Még nehezebb volt a Zöld szorításából kikecmeregni. Tekintetében szánalom cikázott, majd egy pukkanással fojtóan édes illatú párává változott.

Szinte máris ott termett az Arany lidérc előttem, alacsonyabb a többinél, nadrágot és inget viselt, orra fitos, arca mégis szép. Ő volt az első, aki hozzám szólt, hangja mély, duruzsoló. Ismeretlen nyelven beszélt, hangzásának nem volt köze sem a latinhoz, ógöröghöz, magyarhoz, némethez, sem az angolhoz, mégis minden szavát értettem azonnal. Azt kérdezte, szeretném-e megtudni, hogy merre van a táborba visszavezető út. Igennel feleltem, mire azt mondta, hogy ha elfogadom őt, akkor ezentúl minden út kiegyenesedik a talpam alatt, és ígéri, kutatnom se kell, mégis minden választ meglelek. Megráztam a fejem, és gondolkodás nélkül futni kezdtem az ösvényen, már csak az arany füstöt fújta utánam a szél.

Mire visszakeveredtem a feldúlt táborba, bajtársaim elkergették a németeket. Egyet már most is bizonyosan megállapíthatok, mely tanulságul szolgál az esetből: egy lidérc átlagos magassága nem különb az emberétől, testhőmérséklete mégis jelentősen eltérhet attól. Ennek realista eshetőségeiről hazatértem után az orvosi könyvtárban kell majd kutatásokat végeznem.

Haláláig nem látott hasonlót, viszont csendes estéken gyakran elővette ifjúkori feljegyzéseit, és próbálta helyére illeszteni a tényeket, hiszen úgy gondolta, hogy az ember egyik Istentől kapott feladata a világ teljes körű felmérése. Nem látott soha kivetnivalót abban, hogy a természetfelettinek tartott jelenségeket is görcső alá vegye, hisz ez is az Isten dicsőségét szolgálja. Egy efféle lidérc is megközelíthető méterrúddal. Bárcsak lenne alkalma gyarapítania a megfigyelési egységet – gondolta.

HARMADIK RÉSZ,
*melyben hősünk nem kap feleletet kérdéseire,
és ezt egy házioltár épsége bánja*

Álmos reggeli köd telepedett Eger városára, a templomból halk éneklés szűrődött ki.

Keleti egy hátsó padban ült, a munkába igyekvők tömegében, kíváncsian méregette az embereket. Főleg alacsonyabb beosztású hivatalnokok és kétkezi munkások voltak, valamint számos asszony, aki elkísérte urát ezen a korai órán. Az életkoruk átlagosnak volt mondható, talán kicsit idősebbek – gondolta Keleti –, az iskoláskorúak bizonyára az osztályukkal együtt jönnek majd misére egy óra múlva. Anyagi helyzetük a medián alatt lehet – becsülte –, a szép felöltők is több helyen kopottak, a fejkenedők színüket hagyták; a jómódúak az Úr szolgálatában is haladékosan kaptak, hogy kialakulhassék magukat.

A mise végén a pap a liturgiát bevégezvén még pár szót intézett a nyájhoz.

– Mindenkit arra szólítok fel, hogy segítse a népszámláló biztosok munkáját! A városiak jelentenek a háztulajdonosnak kiküldött bevalló íven. Ezzel van a kevesebb baj. Viszont a külterületeken vannak olyan... hogy úgy mondjam, *problémás* környékek, ahol lehetetlenné teszik a számlálóbiztosok munkáját. Arra kérek mindenkit, hogy a krisztusi tanítást betartva segítsétek felebarátaitokat...

– Azokat a vadállatokat, atyám? – hördült fel egy munkás. – Azokat nem kell számba venni, nem is emberek, de még cigányok is satnyák!

– Akkor is nyitottnak kell lennünk. A számlálóbiztosok jó keresztény emberek, de egy bizonyos ponton már csak a helyi közösség nyomása segíthet nekik a munkájukban.

Keleti megvárta, amíg a sutyorgó tömeg kitódul a templom kapuján, s visszament a plébánoshoz, hogy kitudakolja tőle, mi hátráltatja beosztottjait.

– Vannak helyek, ahol a józan ész és az irgalom mit sem ér – csóválta a fejét az atya. – A közösség megpróbálhat együttesen fellépni, de magam sem hiszem igazán, hogy ebben az ügyben megoldásra lehetne jutni. Méltóságos uram, hagyja ezeket a népeket, semmit sem szolgálhat az Pesten, ha a könyvekbe feljegyzik őket.

Keleti Károly végigsimított a bajszán, mintha a szorult helyzeten elmélkedne, majd az atya szemébe nézett. – Nem Pestnek van erre a munkára szüksége, hanem az egész magyarságnak! És ha ezt nem tudja Eger városa megtenni, akkor garantálom, hogy megoldása sem lesz az efféle problémáknak, míg világ a világ. Kérem, vezessen oda, majd magam utánanézek ezeknek a népeknek!

A köd nem szállt föl, csak a sáros út vezetett ki a határba kocsijuk előtt. Keleti egy katonatisztet, egy csendőrt, egy ügyvédet és egy tanárt verbuvált össze, akik maguk is kérdezőbiztosi feladatokat láttak el a környéken.

– Először a vármegye nem akarja teljesíteni a kötelességét, erre a legnagyobb munkák közepette a statisztikusoknak kell leutazniuk, hogy megszervezzék a lekérdezést, ami törvényi kötelezettsége lenne ezeknek a nyomorultaknak. Aztán meg itt remegve inálnak el a putriktól, mintha szőnyeg alá tudnák söpörni az efféle peremvidékeket, hogy csak a virágzó városuk tornyai ékeskedjenek az újságokban – mérgeződött Keleti a kocsikablakán kibámulva.

A sár és a szürkeség határán lassan előbukkantak a düledék házak, szorosan egymás mellett, ablakaik sötéten ásitottak a semmibe. Keleti megkérdezte, hogy meddig jutottak a lekérdezéssel. – Az első két házhoz – felelte a katona. Keleti intett a kocsisnak, hogy akkor álljanak meg a harmadik előtt. Végignézett a társaságon, majd az ügyvédet osztotta a tiszt mellé, s beküldte őket a házba. Remélte, hogy a pusztaság jelenléte elegendő lesz ezúttal, hogy a kelleténél nyomatékosabban szólítsák fel a helyieket.

Keleti kiverte a pipáját a csizmáján, gondosan megtömte újra, s épp lángra próbálta lobbantani a nyirkos dohányt, amikor az ügyvéd és a katona már fordult is ki az ajtón. A tanító már azelőtt ugrott, hogy Keleti megszólalhatott volna. – Méltóságos uram, bízsa csak rám! – Amaz se volt bent öt percnél többet. A statisztikus arca rezzenéstelen maradt, nem akart fölényeskedni, csak kiverte a kérdező íveket a tanár kezéből.

A kopogtatásra egy női hang felelt, a fekete ruhába burkolódzott asszony láthatóan meglepett volt, hogy a furcsa társaság csak nem adja föl. A házban trópusi forróság uralkodott. A nő bevezette Keletit a homályos szobába, ahol csak egy kis házioltár gyertyái világítottak meg egy groteszk szobrot, valamint egy kövér férfi sziluettje bontakozott ki a forróságot ontó kályha mellett a lobogó tűz fényében.

Bőre sötét volt, fülében aranykarikák sora. Kezében egy kis kalapácsot és egy kanálszerű eszközt tartott, testét egy fakó köpeny borította, rajta ezeryi zseb, mindből valamiféle szerszám vége kandikált ki. Fel se pillantott a munkájából.

– Megjött az újabb kérdezősködő. Hát, ezek után senki se mondhatta, hogy nem vagyunk mi vendégszerető népek, ha fél Eger megfordul a portánkon egy délelőtt – mondta a férfi, s a kalapáccsal egy háromlábú szék felé mutatott.

Keleti biccentett, tintaceruzát vett elő, majd elkezdte felolvasni a népszámláló ív szövegét. A bevezető törvényi rendelkezések alatt a házigazda csak csóválta a fejét, és kalapácsával halkán ütögette a kanálban lévő kis fémlemezt.

– Maga a család feje?

– Igen.

– Neve?

– Az enyéim csak úgy hívnak, Brazo.

– A teljes nevét, ha kérhetném.

– Brazo. Ez a nevem. Néha egyesek hozzáteszik, hogy Nagy. A Nagy Brazo.

– Kik laknak a házban? Fel tudná sorolni őket?

– Én. A feleségem. A fiaim hol itt, hol ott.

Brazo kelleetlenül sorolta a neveket, hozzá, hogy hány évesek. A statisztikus elégedetten töltötte ki a rubrikákat, fejét oldalra fordítva arra gondolt, hogy vajon mi okozhatott ilyen nehézségeket a helyieknek, és magában már azt latolgatta, a következő számláláskor hogy lehetne jobban odafigyelni a megfelelő kérdezőbiztosok toborzására és képzésére.

– Vallása? Római, görög, örmény katolikus; görög-, örmény-keleti egyházbeli; helvét, ágostai-evangélikus; unitárius, más keresztyén hitfelekezetű; mózesvallású... – sorolta.

Brazo felnézett Keletire. A hatalmas férfi szemében táncot jártak a lángok.

– Miért akarja ezt tudni?

– Hogy összeírhassuk, és számba vehessük a vármegye... – kezdte Keleti, de Brazo újra félbeszakította.

– Nem, félreért. *Maga* miért kíváncsi erre? Mit érdeklí egy pesti urat a magunkfajta? – Brazo letette a szerszámait, testtartása, mint egy ugrásra kész medvéé.

A statisztikus rezzenéstelenül állta a férfi tekintetét. – Ez a munkám. Hiszem, hogy ha megismerjük a teremtett világot, akkor jobba is tudjuk tenni. Ez nem csak a bányamérnökök, a teológusok meg a tudósdoktorok feladata, hisz az ember nem csak szervek és az Istenhez tartozó lélek összessége! Az emberiség legnagyobb titkai nem a föld alatt rejlenek, s nem is az égben, hanem itt, a városokban és a vidéken. Ha mindent számba veszünk, akkor felülről láthatjuk országunkat, s tudhatjuk, hogy milyen útra kell vezetni a magyarságot, láthatjuk a múltunkat, a jelenünket, és ezáltal a jövőnket.

– A Sorsot csak a beavatottak ismerhetik meg! Itt nem fog válaszokat lelteni olyan kérdésekkel, hogy hogy szólít minket asszonyunk, hogy mikor jöttünk a világra, vagy hogy kihez fohászkodunk, ha valaki kést szorít a torkunknak. Egyszerű emberek vagyunk. Én fémművességből élek. Eddig a városban tudtam árulni a portékámat, míg a csendőrök el nem zavartak, mondván, törvénytelen, amit csinálok. Világéletemben ezt csináltam, az apám is ezt csinálta, és egyikünk se szavazott soha erre a törvényre. Nem szívesen látunk hát errefelé városi embereket. Elterjedt a hírünk, jól van ez. De ha mi nem kérünk belőlük, akkor ők miért küldenek ide ilyen kuruzslókat, hogy méregessenek a papírjaikkal, hogy a számokból mondjanak jövőndőt? Jövőndőt *nekünk*, akik pontosan tudjuk, hogy mire számíthatunk, mert mi odafigyelünk a jelekre. De ha annyira látni akarja az elkövetkezőket, akkor hát tessék! Olva!

A talpig feketébe öltözött nő újra bejött a szobába, Brazo érthetetlen nyelven beszélt hozzá. A nő odalépett Keleti mellé, és felemelte bal kezét; az benuult indulatában mozdulni sem tudott egy pillanattig, s a nő már póklábszerű ujjait futtatta tenyerén, miközben az ismeretlen nyelven suttogott.

A nő felnézett Keletire, és csak ennyit mondott:

– Láttam magát meghalni. Óvakodjon a tündérektől!

Keleti kirántotta a kezét a nő fogásából, felugrott, az írótabla a földre hullott, megpróbált hátralépni, de felrúgta a háromlábú széket. Egyensúlyát veszítve próbált megtámaszkodni egy asztalon, az azonban megbillent, gyertyák csúsztak le róla, a csúf szobor megingott, s a földre zuhant. Keleti ingtag léptekkel sietett ki a házból. Ráparancsolt a kint várakozókra, hogy minden erejükkel folytassák a kérdezést. Nem maradhatnak sehol üres foltok.

Egy hónappal később egy csendőr lovagolt ki a várostól elzárt, már hóval borított telepre. A lovas kopogására a fekete asszony nyitott ajtót. A csendőr átadott egy levelet, rajta Keleti Károly ékes betűi. A nő nem tudott olvasni, a csendőr felbontotta, s felolvasta neki az iraton szereplőket. Egy iparüzési engedély volt Brazo számára.

– Ezzel szabadon árulhatja a portékáját a városban – mondta a csendőr. – És a levél azt írja, hogy a jövőben a telep lakói is folyamodhatnak hasonló engedélyért a Városházán. Érdekes, a jövőben szó valamiért alá van húzva. – A csendőr haptákba vágta magát, és visszalovagolt a városba. Később mindig szívesen jött járőrözni a telepre, szerette a fémek csilingelő dallamát.

NEGYEDIK RÉSZ, *melyben véres duellum kerekedik*

Határozott lépésekkel sietett végig a délelőtti, gesztenyeszín pesti utcákon, szíve vert, mintha csak valami rémség hajszolta volna idáig. Hátrapillantott, a nyomában jó pár méterrel lemaradva loholt sógora. Ráfördültak a Curia utcára, ekkor már Greguss Ágost is tudta, hogy a nagy rohanás az Eggenbergeriumba vezet. – Tehát a méltóságos úrnak olvasni támadt kedve – csóválta a fejét.

A tudóstanya igazi törzshelyük volt, ahogy beléptek az ajtón, meleg csapta meg az arcukat, Keleti hangosan felsóhajtott. – Tiszteletem, Molnár úr! Igazi sziget a maga boltja a város általános kivagyiságában! Itt még számítanak a tények – még ha borsosan is méri az árukat!

A boltban többen is a felvágatlan könyveket bújták, pipájukból vidám füst szállott, Keleti és sógora biccentett az ismerős arcoknak.

Molnár, a bolt tulajdonosa egy katalógust böngészett, szinte fel sem nézett, csak rámutatott egy könyvkupacra, amit Keleti kérésére rendelt Britanniából, majd hozzáfűzte:

– Maga csak ne panaszkodjék itt nekem, ha ilyen ritkaságokra fáj a foga. Hisz tudja, a kereslet határozza meg az árat. Nem hiszem, hogy magán kívül bárki mást izgalomba hoznak az efféle irodalmak, még ha ilyen *komoly* társaságba keveredik is. Csábítson többeket ebbe a maga statisztikatudományába, és akkor lehet, hogy olcsóbban tudom adni az olvasmányait.

Keleti közben már a könyveit lapozta, szeméhez emelve vizsgálta a felvágatlan lapok alagútjait, de Molnár egyik kijelentésére felkapta a fejét.

– Látom, hogy a tudás ilyenemű tiszta szentélyeibe is begyűrűztek Malthus tévképzetei. Látja, ebből is kiviláglik, hogy nem minden brit éri meg a pénzét! – mondta, mire az egyik hallgatózó vendég nagyot kacagott az ablak mellett támaszkodva. Egyre többen kapták fel a fejüket a hangos szóváltásra. – Szüklátóköri megjegyzés, hogy csak a kereslet határozza meg a kínálatot, hisz a kettőnek együttes mozgásban kellene eszerint lennie, és azért vallja be, Molnár, bármilyen ügyesen adminisztrál, maga se tud minden igényt kielégíteni, más áru meg a nyakán marad hosszú évekig. És akkor a felhalmozott javak kérdéséről még nem is...

Greguss Ágost lerogyott egy székbe, kavargott a gyomra, nem tudta követni sógora ékesszóló érvelését. Figyelte, ahogy Molnár válaszolgat neki, mintegy csak újabb koncokat vetve a statisztikus elé.

– Ebben igaza van. Még szerencse, hogy az akadémiai apanázból telik rá, hogy az én kínálati szándékomat is felélénkítse – hagyta rá végül Molnár. – De vigyázzon – és közelebb intette magához

Keletit –, lehet, hogy csak azért adtam magának igazat, mert karddal az oldalán tért be hozzánk! Bár ahogy azokat a foltokat elnézem, már rozsdásodik kissé, régi darabnak tűnik!

Keleti odanézett, íves kardján néhány vörösesfekete folt éktelenkedett. Biccentett Molnárnak, majd arrébb húzódott, és egy polc takarásában elővette véres zsebkendőjét, hogy eltávolítsa a maradék áru-
kódó foltot is. Greguss hallotta, ahogy hűmmög. – Még hogy Malthus, csak mert ezek az átkozott újságok mennyekig magasztalják!

Ahogy megálltak egymással szemben, egy pillanatig érezhető volt, hogy mind a ketten visszafojtják a lélegzetüket, a hajnali madarak éneke szállt, a békéről és szabadságról dalolva, de a két férfi már túl volt azon a határon, rájuk már egy másik játék szabályai voltak érvényesek. Egymásnak lódultak.

Keleti megállt az összekaszabolt test fölött, Áldor nyöszörgött a csizmáinál, névtelen párbajsegédje hajolt föléje, s kétségbeesett pietaként ölelte a zszurnalisztát. Greguss talpa alatt csikorogtak a kavicsok, ahogy elrohant. Keleti tudta, hogy orvost próbál keríteni. Végignézett még egyszer ellenfelén, nem tudott mit mondani, hátat fordított, és határozott léptekkel a kovácsoltvas kapu felé vette az irányt.

Keleti dúvadként robbant be a szerkesztőségbe, és Áldor Imre nevét üvöltötte. Kezében egy friss lapot szorongatott, amit az asztalától felemelkedő zszurnaliszta elé dobott. Számonkérően vallatta, hogy mégis hogy képzelet, hogy a szennylapjában bemocskol egy hozzá hasonló akademikust? Hogyan moshatja össze a tényeket, s fordíthatja ki azokat az irracionális oltárán? A tények ellen nem lehet harcolni, azokat csak leközölni lehet, változtatások nélkül!

Áldor tátogva állt Keletivel szemben, aki választ sem várva folytatta.

– Nem tűrhetem, hogy tovább sértegessem! Adjon választ a realitás, hátha az észhez téríti! – vicso-
rogta Keleti, a szavakat a fogai közt préselve. Majd lassan, végtelen lassan kimondta a visszavonhatatlan mondatot: – Ezúton párbajra hívom! Holnap, pirkadatkor a Múzeumkertben! Kérem, nevezze meg a segédjét! Az enyém a sógorom, Greguss Ágost!

Áldor lázas tekintettel nézett rá, kimondott egy nevet, de olyan halkán, mintha maga sem lenne biztos az említett ember létezésében.

– És most válasszon fegyvernemet! Én a pisztolyt tanácsolom, ott a halálos sebesülés esélye csupán három százalék. Ez a karddal akár a tízszeresére is nőhet!

Áldor végre összeszedte bátorságát, és eltökélten bökte ki: – Kard! Hátha egy életre leszámolhatok egy ilyen hólyaggal, mint maga, s nem fogja többet a tollamat eltéríteni a gyalázkodásával! Az Isten segítse! – köpte az újságíró a hátat fordító Keleti után.

Az Eggenbergeriumban állva úgy érezte, hogy az akkori dühéből semmi nem veszett el, a vívás nem tette helyre azt, amit az újságíró kikököntetett gyalázatos írásával. A könyveket kifizette és hóna alá csapta. Greguss kísérte hazáig, a hallban mindketten lerogytak. Keleti konyakot töltött.

– Tisztáztam veled, hogy mik az esélyek – mondta, inkább csak magának.

Másnap megint magához hívta sógorát. – Ágost, kérlek, keresd meg Áldort, és add oda a doktorainak ezt a pénzt. Szeretném, hogy az orvostudomány minden tőle telhetőt megtegyen érte. – Az bólintott, s már vette is a kabátját. Este naplójába mindent lejegyzett. Az esélyekről nem ejtett szót.

ÖTÖDIK RÉSZ,

*melyben hősünk rég várt találkozására sor kerül,
és egyúttal megsúgják neki a történet befejezését*

A ködös erdőben először rémület fogta el, amikor meglátta az alakot. A távolból kutyák ugatása visszhangzott; folyt a falkavadászat. A szívében mindig is dédelgette a fekete ruhás asszony jóslatát. Legyen az ember bármely isten hívője, a jövődöléseket mindig megőrzi, s ha hite nem is ragyogja be, akkor is tudomást kell vennie a létezésükről.

Ott állt vele szemben. Keleti kutyája is érezte jelenlétét, és nyüszítve kereste gazdája védelmét lábához simulva. A férfi végignézett a szellemen, nehezen tudta volna leírni, de úgy érezte, hogy erre már nincs is semmi szükség. Egy percig csodálattal vizsgálta. Az alak visszanézett rá, mintha csak az ember reakciójára várna, majd közelebb lebegett. Keleti fülébe suttogott néhány szót, majd lassan megkerülte.

Keleti hátrafordult, még egy pillantást akart vetni rá, de addigra eltűnt.

A vadászat további részében nem sok szót lehetett kicsikarni Keletiből. – Biztos a láz már akkor is megkörnyékezte – mondták, miután aznap este ágyának esett. Nyugodtnak tűnt. Elfogadónak, és bizonyosnak a jövőben.

Gusztáv öccsével töltötte az utolsó napokat. Rég jöttek ki ilyen jól egymással.